

СВЕТОВЕН ДЕН НА ВОДАТА

2026

Десет неща, които трябва да знаете за Световния ден на водата

1. Световният ден на водата се отбелязва на 22 март.
2. Кампанията за Световния ден на водата през 2026 г. – наречена **„Където водата тече, равенството расте“** – се фокусира върху безопасната вода и санитарните условия като човешки права и ключови фактори за равенство между половете.
3. Целта на кампанията е да вдъхнови действия за постигане на Цел 6 за устойчиво развитие (ЦУР 6) **„да се осигури безопасна вода и санитарни условия за всички“** и ЦУР 5 **„да се постигне равенство между половете и да се овластят всички жени и момичета“**.
4. Кампанията за 2026 г. се ръководи от УНИЦЕФ и ООН Жени, които координират специална работна група от над 30 членове и партньори на ООН-Вода.
5. Всичко, което трябва да знаете за кампанията за Световния ден на водата за 2026 г., можете да намерите на www.worldwaterday.org
6. В подкрепа на Световния ден на водата, милиони хора и организации организират събития и популяризират проблемите в реалния живот и онлайн с хаштага **#WorldWaterDay**.
7. През 2025 г. кампанията достигна 63,5 милиарда акаунта в социалните медии и онлайн каналите, със 154 400 уникални автори и 2,9 милиона акаунта, използващи **#WorldWaterDay**.
8. Световният ден на водата се координира от UN-Water, междуведомственият координационен механизъм на ООН по въпросите на водата и канализацията.
9. Всяка година се избира тема, която акцентира върху ключов проблем, засягащ 2,1 милиарда души, които все още живеят без достъп до безопасна вода близо до дома си.
10. Световният ден на водата се отбелязва от ООН от 1993 г. Разгледайте минали теми и кампании на www.unwater.org/our-work/world-water-day

Три ключови послания за водата и равенството между половете

1. Глобалната водна криза засяга всички, но не еднакво. Там, където хората нямат човешки права за безопасна питейна вода и санитария, процъфтяват неравенствата, като жените и момичетата носят най-голяма тежест. Време е да поставим жените и момичетата в центъра на решенията за водата.
2. Жените трябва да оформят бъдещето на водата. Водните услуги трябва да издържат на изменението на климата и да отговарят на нуждите на всички. Нуждаем се от трансформиращ, основан на правата подход за решаване на водната криза, където гласовете, лидерството и активността на жените са напълно признати.

3. Където тече водата, равенството расте. Когато жените и момичетата имат равен глас при вземането на решения за водата, услугите стават по-приобщаващи, устойчиви и ефективни. Трябва да инвестираме в женското лидерство, за да превърнем водата в сила за по-здравословно, по-проспериращо, равноправно по отношение на половете бъдеще, което ще бъде от полза за всички нас.

Ключови факти

- Резолюцията на Общото събрание на ООН от 2015 г. относно правата на човека на безопасна питейна вода и санитарни условия призовава държавите членки на ООН да „насърчат както лидерството на жените, така и тяхното пълноценно, ефективно и равноправно участие във вземането на решения относно управлението на водите и санитарните условия“ и да гарантират, че „се приема подход, основан на пола, по отношение на програмите за вода и санитарни условия“.
- В световен мащаб, между 2000 г. и 2024 г., 2,2 милиарда души са получили достъп до безопасно управлявана питейна вода. (СЗО/УНИЦЕФ, 2025 г.)
- От 2015 г. насам 961 милиона души са получили достъп до безопасно управлявана питейна вода. (СЗО/УНИЦЕФ, 2025 г.)
- В световен мащаб повече от 1 милиард жени – повече от една четвърт от всички жени (27,1%) – нямат достъп до безопасно управлявани услуги за питейна вода, в сравнение с над една трета през 2000 г. (39,2%). Сред тях около 205 милиона жени пият вода от непречистени източници или повърхностни води. (ООН Жени/UNDESA, 2023 г.)
- 380 милиона жени и момичета, или 9,5% от женското население в света, живеят с висок или критичен воден стрес, като се очаква този брой да се увеличи до 674 милиона в 33 страни до 2050 г. (ООН Жени/UNDESA, 2023 г.)
- В световен мащаб жените съставляват малко над една пета от работната сила във водния сектор и остават недостатъчно представени на ръководни позиции. (Данни за водите на Световната банка, достъп на 17 ноември 2025 г.)
- 1,8 милиарда души все още нямат питейна вода на място, а в две от три домакинства жените са основно отговорни за събирането на вода. (СЗО/УНИЦЕФ, 2023 г.)
- В 53 държави с налични данни жените и момичетата прекарват 250 милиона часа на ден за събиране на вода – над три пъти повече от мъжете и момчетата. (ООН Жени/UNDESA, 2024 г.)
- В световен мащаб опасната вода, канализацията и хигиената са причина за смъртта на около 1000 деца под пет години всеки ден. (СЗО, 2023 г.)
- 156 милиона момичета на възраст 10–19 години все още нямат достъп до основни хигиенни услуги в световен мащаб, което компрометира тяхното здраве, достойнство и образование. (УНИЦЕФ, 2024 г.)
- Приблизително 43% от смъртните случаи на новородени в световен мащаб се случват в Субсахарска Африка, където само половината от здравните заведения имат водоизточник на място. (СЗО/УНИЦЕФ, 2023 г.)

- В световен мащаб около 1,5 милиарда жени и момичета живеят в страни, изправени пред силно или много силно излагане на суша. (ООН Жени, 2023 г.)
- По време на сушата през 2022 г. в Африканския рог (Сомалийски полуостров) 9 милиона жени в репродуктивна възраст (от 15 до 49 години) са се сблъскали с опасности за здравето си и с повишен риск от насилие, основано на пола. (ОСНА, 2022 г.)
- 71% от политиките и планове за водите включват специфични мерки за достигане до жените и момичетата. (СЗО/UN-Water, 2022 г.)
- Около 14% от държавите все още нямат механизми, които да гарантират, че жените могат да участват равноправно във вземането на решения, свързани с водите, и в управлението на водите. (UNEP-DHI, GWP, UN Women, 2025 г.)
- 24 държави са признали правата на природата в законодателството или конституциите си – движение, което започна с Еквадор през 2008 г. Този нарастващ корпус от екологична юриспруденция, базиран на перспективите на коренното население, потвърждава, че водата и другите ресурси имат присъщи права на защита и опазване. (UN Women/UNDESA, 2023 г.)

Направете промяна

Всеки може да предприеме действия, за да учи, споделя и действа за един по-сигурен по отношение на водата и равенство между половете свят.

Научете

- Разгледайте кампанията, прочетете истории и изгледете ресурси: www.un.org/en/observances/water-day
- Потопете се във фактите за водата на ООН-Вода относно водата и пола: www.unwater.org/water-facts/water-and-gender
- Прочетете Доклада на ООН за световното развитие на водите за 2026 г. относно водата и пола, който ще бъде представен на 19 март по време на честването на Световния ден на водата: www.unwater.org/publications/un-world-water-development-report
- Вижте кратката информация за действие на УНИЦЕФ относно достъпа на подрастващите момичета до вода, санитария и хигиена: www.unicef.org/documents/adolescent-girls-access-water-sanitation-hygiene
- Научете повече във „В светлината на прожекторите“ върху ЦУР 6: От стока към общо благо: Феминистка програма за справяне със световната водна криза: www.unwater.org/sites/default/files/202307/from_commodity_to_common_good.pdf
- Предприемете действия с „Интегриране на равенството между половете в управлението на водните ресурси: Глобален статус и 7 пътя към напредък“: www.unwomen.org/sites/default/files/2025-03/policy-brief-mainstreaming-gender-equality-in-water-resources-management-en.pdf

Споделяйте

- Използвайте хаштага **#WorldWaterDay** и открийте **Водните герои** във вашата общност — жените, момичетата, мъжете и момчетата, които осигуряват безопасна вода, санитария и хигиена за всички.
- Използвайте визуални материали, видеоклипове и факти от кампанията, за да образовате другите и да стимулирате дискусии: www.unwater.org/our-work/world-water-day
- Създайте свое собствено съдържание, използвайки редактируеми материали от кампанията: trello.com/b/vDCctDEY/world-water-day
- Разкажете ни за вашите дейности на campaigns@unwater.org с тема „Световен ден на водата 2026“.

Действайте

- Присъединете се към разговора и помогнете за вземането на решения, оформящи по-сигурно бъдеще за всички, що се отнася до водата.
- Ангажирайте се на местно ниво и научете как се управлява водата там, където живеете. Насърчавайте приобщаващото участие, като подкрепяте общностни инициативи, ръководени от или в полза на жени и момичета.
- Използвайте Комплекта за активиране, за да организирате дейности в училища, общности или на работни места: <https://www.un.org/en/observances/water-day/resources>
- Споделете мнението си за това какво означава за вас „вода за равенство“: trello.com/b/vDCctDEY/world-water-day